

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/73/2021
Identifikačné číslo spisu: 8717200775
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8717200775.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceleovej, v spore žalobcu: B. A. M., nar. X.X.XXXX, trvalým pobytom v S., N. XX J., zastúpeného JUDr. Michalom Petrikom, advokátom so sídlom v Poprade, Francisciho 25, IČO: 42 083 214, proti žalovanej: B. I. Č., nar. XX.X.XXXX, trvalým pobytom T. XXX/X, XXXXX V., zastúpenej advokátskou kanceláriou Ž&Ž LEGAL, s.r.o., so sídlom v Poprade, Okružná 65, IČO: 42 039 746, o zaplatenie 21 058,64 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 16Cb/12/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/55/2018-216 z 25. októbra 2018 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 16Cb/12/2017-131 zo 16. apríla 2018 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/55/2018-216 z 25. októbra 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16Cb/12/2017-131 zo 16. apríla 2018 rozhodol tak, že prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených trov konania.

2. Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že medzi stranami sporu došlo 29.12.2015 k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu predmetom ktorej bol záväzok budúceho prevodcu a budúceho nadobúdateľa uzavrieť zmluvu o prevode obchodného podielu vo výške 100 % v spoločnosti DENTAL CARE PETRÍK, s. r. o. najneskôr do 31.1.2016, a to za dohodnutú kúpnu cenu za predaj obchodného podielu vo výške 140 000,- eur, ktorá mala byť uhradená najneskôr do 31.1.2016. Zmluvné strany si dohodli, že ďalšie dojednania si upravia v zmluve o prevode obchodného podielu. Dňa 29.1.2016 došlo k uzavretiu zmluvy o prevode obchodného podielu. Sporným medzi zmluvnými stranami sa stal bod 5.2 článku V., s názvom Podmienky prevodu, kde sa podľa žalobcu dohodli zmluvné strany na zaplatení ceny za prevod obchodného podielu spôsobom pozostávajúcim z fixnej ceny so splatnosťou do 31.1.2016 uvedenej v bode 5.1 a ceny určenej spôsobom umožňujúcim určiť v

rozhodnom čase jej výšku so splatnosťou do 31.3.2016 uvedeným v bode 5.2 zmluvy. Za nesporné súd prvej inštalácie považoval, že dohoda v bode 5.2 zmluvy mala a chcela predstavovať určitý nárok prevádzajúceho voči nadobúdateľovi obchodného podielu, nie voči obchodnej spoločnosti, ktorej platby od poisťovní boli poukázané v rozhodnom období, avšak táto dohoda tak formulovaná nebola. Konštatoval, že síce je rozhodujúca vôľa strán, podľa ktorej zmluvné strany chceli, aby prevádzajúci dostal ešte sumu - vyplatené platby od zdravotných poisťovní za obdobie 12/2015 a 01/2016, hoci z predmetného textu nevyplýva, aby mal prevádzajúci obdržať platbu zodpovedajúcu podielu na zisku poníženú o dane a odvody, resp. iné náklady. Žalovaná s tým bola uzrozmenná, i keď nie dostatočným spôsobom podľa jej slov, chápala význam uvedenej dohody, čomu zodpovedá aj text jej emailu z 25.7.2016. Podľa nej, pokiaľ by dohodu o prevode obchodného podielu s týmto bodom nebola podpísala, k prevodu obchodného podielu by nedošlo, avšak táto skutočnosť je pre posúdenie tejto veci nepodstatná. Bolo na jej rozhodnutí, na jej vôli, či zmluvu s takýmto obsahom podpíše. Skutočnosť, že ide o platby, z ktorých má obchodná spoločnosť platiť daň, ako aj to, že táto suma nepredstavuje zisk, keďže sú tu výdavky v podobe odvodov, nákladov na ambulanciu, je pre právne posúdenie tohto nároku irelevantná. Strany si môžu cenu za prevod obchodného podielu slobodne dohodnúť, avšak podľa názoru súdu prvej inštalácie v bode 5.2 nebolo určené, že ide o kúpnu cenu. Mal za to, že podľa článku II bod 2.1 zmluvy o prevode obchodného podielu prevádzajúci touto zmluvou predáva a prevádza na nadobúdateľa obchodný podiel vo výške 100 % na základnom imaní, čo zodpovedá vkladu vo výške 93 043,- eur za cenu dohodnutú v bode 5.1 tejto zmluvy a nadobúdateľ obchodný podiel od prevádzajúceho za uvedenú cenu kupuje a prijíma. V bode 5.1 je táto cena určená sumou 140 000,- eur, pričom nikde v texte nie je uvedený bod 5.2, ktorý by mal predstavovať druhú časť kúpnej ceny. Obdobne tak podľa článku III bodu 3.1 zmluvy o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu sa zmluvné strany dohodli na kúpnej cene za obchodný podiel uvedený v článku 1.1 vo výške 140 000,- eur. Z obsahu článku V bod 5.1 zmluvy o prevode obchodného podielu mal za preukázané, že zmluvné strany sa dohodli na odplatnom prevode, cena za prevod obchodného podielu bola stanovená dohodou zmluvných strán vo výške 140 000,- eur, ktorá bola žalobcovi zaplatená v lehote splatnosti (výpis z bankového účtu žalovanej z januára 2016). Mal za to, že výška ceny za predaj obchodného podielu bola jednoznačne zrozumiteľne vyjadrená už v rámci samotnej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy ako dojednanie podstatnej náležitosti, ktorá bola prevzatá do zmluvy o prevode obchodného podielu. Uznal, že doplnenie zmluvy o prevode obchodného podielu o bod 5.2. nie je v rozpore s právom, nakoľko zmluvné strany si v samotnej zmluve môžu upraviť aj ďalšie dojednania prevodu obchodného podielu (viď aj čl. IV bod 4.1 zmluvy o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu), avšak podľa obsahu doplneného bodu nasledovného znenia, „ že mesačné platby od zdravotných poisťovní za mesiac december 2015, splatná vo februári 2016 a január 2016 splatná v marci 2016 patria a budú vyplatené prevádzajúcemu v lehote najneskôr do 30.3.2016. V prípade porušenia tejto povinnosti a neuhradenia platieb za mesiac december 2015 a január 2016 nadobúdateľom prevádzajúcemu je prevádzajúci oprávnený od tejto zmluvy odstúpiť.“, nemohol dospieť k záveru, že sa tiež jedná o dojednanie druhej časti kúpnej ceny za prevod obchodného podielu. Ohľadne daného argumentoval a zdôraznil, že platby od zdravotných poisťovní sú príjmom obchodnej spoločnosti a nemôžu byť vyplatené prevádzajúcemu. Tieto sú zaplatené na účet obchodnej spoločnosti a platby, ktoré boli v mesiaci február a marec 2016 pripísané aj reálne na účet obchodnej spoločnosti DENTAL CARE PETRÍK, s. r. o., teda po prevode obchodného podielu sa stali príjmom tejto obchodnej spoločnosti. Podotkol, že účastníkom zmluvy o prevode obchodného podielu nie je spoločnosť a v súvislosti s prevodom obchodného podielu jej nevznikajú žiadne pohľadávky ani záväzky. Pohľadávka vzniká pôvodnému spoločníkovi a záväzok nastupujúcemu spoločníkovi. Preto zo znenia citovaného ustanovenia bodu 5.2 nie je zrejme z akého dôvodu a ani akým spôsobom by tieto mesačné platby od poisťovní mali byť vyplatené bývalému spoločníkovi obchodnej spoločnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštalácie znenie ustanovenia článku V odsek 5.2 zmluvy o prevode obchodného podielu posúdil, že nie je zrozumiteľné, nakoľko ani výkladom predmetného ustanovenia nebolo možné zistiť, čo týmto prejavom vôle bolo sledované, a to najmä s poukazom na jednoznačne dohodnutú výšku odplaty za prevod obchodného podielu. Opätovne uviedol, že platby od zdravotných poisťovní sú príjmom obchodnej spoločnosti, nie žalovanej, ktorá pri podpise zmluvy o prevode obchodného podielu ako jeho nadobúdateľka nebola ani spoločníčkou, ani konateľkou a nemala v tej dobe oprávnenie zaviazat' na plnenie obchodnú spoločnosť, ktorej sa následne stala spoločníčkou a konateľkou, a ktorá ani nebola zmluvnou stranou zmluvy o prevode obchodného podielu. Ohľadne

tvrdenia žalobcu, že žalovaná uznala svoj záväzok, čo má byť preukázané jej emailom z 25.7.2016, konajúci súd uviedol, že uznať záväzok môže len tá osoba, ktorá je zo splnenia záväzku zviazaná. Žalovaná tak, ako je uvedené vyššie, v čase uzavretia zmluvy nebola oprávnená konať za spoločnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené konajúci súd konštatoval absolútnu neplatnosť iba vo vzťahu k článku V odsek 5.2 zmluvy o prevode obchodného podielu odkazujúc na § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), keďže daný článok nespĺňa náležitosti prejavu vôle z hľadiska určitosti a zrozumiteľnosti, zároveň tvrdiac, že svojím obsahom a účelom je aj v rozpore so zákonom.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 25. októbra 2018, č. k. 3Cob/55/2018-216 potvrdil rozsudok Okresného súdu Poprad zo 16. apríla 2018, č. k. 16Cb/12/2017-131, ktorým súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie sumy vo výške 21 058,64 eur s príslušenstvom zamietol a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie jasne, dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia odvolací súd doplnil, že platby od zdravotných poisťovní sú príjmom obchodnej spoločnosti a nie žalovanej, ktorá pri podpise Zmluvy o prevode obchodného podielu ako jeho nadobúdateľka nebola spoločníčkou a ani konateľkou. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaná svoj záväzok uznala mailom, krajský súd uviedol, že uznať záväzok môže len tá osoba, ktorá je na splnenie záväzku zviazaná, pričom v čase uzatvorenia zmluvy žalovaná nebola oprávnená konať za spoločnosť. Ustanovenie bodu 5.2. Zmluvy o prevode obchodného podielu - z ktorého žalobca odvodzoval žalovaný nárok - podľa krajského súdu svojím obsahom a účelom odporuje zákonu, následkom čoho je absolútna neplatnosť predmetného zmluvného ustanovenia.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ resp. písm. b/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

6. Pokiaľ ide o dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ vidí porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces najmä v skutočnosti, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s ustanovením § 219 ods. 2 CSP, keď pojednávanie odročil za účelom vyhlásenia rozsudku na dobu viac ako 30 dní, a zároveň mu nedoručil rozsudok na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ale mu ho odoslal až 2 dni po jeho vyhlásení. Takýto nezákonný postup súdu je podľa žalobcu v rozpore so zásadou kontroly a je prejavom tzv. tajnej justície. Tvrdená vada zmätočnosti mala byť podľa žalobcu naplnená aj nepreskúmateľnosťou rozhodnutí súdov nižšej inštancie; porušením zásady rovnosti zbraní - keď sa v mene žalovanej pojednávania na súde prvej inštancie zúčastnila splnomocnená advokátka, ako aj jej koncipientka, hoci splnomocnenie na zastupovanie koncipientke nebolo udelené; ako aj tým, že žalovaná udelila splnomocnenie na zastupovanie v konaní advokátke - fyzickej osobe, pričom po doručení rozsudku súdu prvej inštancie začala v mene žalovanej konať právnická osoba Ž&Ž LEGAL, s.r.o., v dôsledku čoho mu po podaní odvolania neboli doručené vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej, ale inej osoby, ktorá v konaní nemohla vystupovať, a preto malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Nesprávne právne posúdenie namietal žalobca v závere konajúcich súdov o absolútnej neplatnosti bodu 5.2. zmluvy, ktoré je v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v otázkach aplikácie ustanovení § 34, § 35 a § 37 Občianskeho zákonníka a § 266 Obchodného zákonníka, pričom ustanovenie § 266 Obchodného zákonníka súdy nižšej inštancie vôbec neaplikovali, hoci bolo pre rozhodnutie vo veci podstatné. Dovolateľ súdom nižšej inštancie vytýkal, že neuviedli, v čom vidia

rozpor predmetného zmluvného ustanovenia so zákonom. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že ustálená súdna prax jednoznačne stanovuje prioritu skutočnej vôle účastníkov pred formálnym prejavom, pričom poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare), Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) a súdov Českej republiky.

8. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že podľa nej v danom prípade neprišlo k žiadnemu porušeniu práv na spravodlivý proces dovolateľa. Podľa nej dovolateľ vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu neuviedol v čom vidí odklon od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zdôrazňujúc, že dovolateľ poukazuje na riešenie skutkovej otázky, ktorou sa však súdy riadne zaoberali, posúdili a došli zhodne k rovnakým skutkovým záverom. V dôsledku uvedeného žalovaná navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP), po preskúmaní veci rozhodol pôvodne uznesením č. k. 3Obdo/70/2019-328 zo dňa 26. 02. 2020, ktorým dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

10. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP dovolací súd dôvodil tým, že nie je oprávnený preskúmať tie dovolacie námietky žalobcu, ktoré sa týkajú údajného postupu súdu prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 219 ods. 2 CSP a údajného porušenia princípu rovnosti zbraní v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko predmetné námietky žalobca v spore kvalifikovane zastúpený advokátom neuplatnil v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Námietku žalobcu ohľadne toho, že po doručení rozsudku súdu prvej inštancie začala v mene žalovanej konať právnická osoba Ž&Ž LEGAL, s.r.o., v dôsledku čoho mu po podaní odvolania neboli doručené vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej, dovolací súd považoval za neopodstatnenú. Dôvodil tým, že v rámci predmetnej námietky absentuje akékoľvek namietanie nesprávneho procesného postupu súdov nižšej inštancie zároveň odkazujúc na to, že konateľkou obchodnej spoločnosti Ž&Ž LEGAL, s.r.o., je advokátka, ktorej žalovaná udelila splnomocnenie na zastupovanie v predmetnom spore. Podľa dovolacieho súdu neobstála ani námietka týkajúca sa nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie, nakoľko ani samotný dovolateľ neuviedol, akým vyššie uvedeným spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces tvrdeným nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu dovolania bolo zrejmé, že žalobca ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore, pričom už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech.

11. Vo veci namietaného nesprávneho právného posúdenia dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neuviedol právnu otázku, ktorú mal dovolací súd vo svojom rozhodnutí meritórne posudzovať, a túto nebolo možné zistiť ani z obsahu podaného dovolania. Rovnako tak žalobca neuviedol právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a ani nekonkretizoval, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť. Citovanie z jednotlivých súdnych rozhodnutí najvyššieho súdu a ústavného súdu nemožno považovať za argumentáciu dovolateľa, v ktorej má byť obsiahnuté, ako mal odvolací vec správne vyriešiť. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nevymedzil dovolací dôvod podľa § 432 CSP spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho vylúčil uskutočnenie dovolacieho prieskumu v časti právnych záverov vyslovených krajským súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie).

12. Na sťažnosť žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd“) nálezom č. k. III. ÚS 210/2021-59 zo dňa 26. 08. 2021 vyslovil, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/70/2019 z 26. februára 2020, bolo porušené. Súčasne zrušil vyššie označené uznesenie dovolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K porušeniu základného práva sťažovateľa (žalobcu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru došlo postupom najvyššieho súdu, keď dospel k záveru, že sťažovateľom nastolená otázka nebola otázkou hmotnoprávnou, keďže sa netýkala výkladu hmotnoprávneho predpisu, keď sťažovateľ nevymedzil konkrétnou argumentáciou, v čom podľa jeho názoru odvolací súd spornú otázku nesprávne právne posúdil a akým spôsobom ju posúdiť mal. Podľa Ústavného súdu záver najvyššieho súdu je v rovine podústavného procesného práva výsledkom nesprávneho pochopenia toho, čo je právna otázka. Konštatoval, že prvou právnou otázkou, pri ktorej sa i prvýkrát prejavuje výklad právnej normy, je posúdenie toho, či určitý skutkový stav možno podriadiť pod konkrétnu právnu normu. Už pri tomto procese je nevyhnutné normu vykladať. Krajský súd podriadil skutkové zistenie - text zmluvy uzavretej medzi sťažovateľom a žalovanou pod § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a relatívne neurčité pojmy zrozumiteľnosti a určitosti právneho úkonu posúdil tak, že sa vzťahujú na sporné zmluvné dojednanie. Podľa Ústavného súdu z dovolania je možné vyabstrahovať právnu otázku, nakoľko podstatou sporu sťažovateľa a žalovanej je to, či je zmluvné dojednanie platné tak, ako ho právne posudzuje sťažovateľ, alebo neplatné pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť tak, ako ho právne posudzuje žalovaná, okresný a krajský súd. Odmietnutie dovolania sťažovateľa je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia otázky prípustnosti dovolania. Súdna ochrana nebola sťažovateľovi najvyšším súdom poskytnutá v zákonom - Civilným sporovým poriadkom predpokladanej kvalite, čo viedlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zatiaľ čo sťažovateľ správne odpovede na právnu otázku, ktorá mu bola daná nižšími súdmi, spochybnil, najvyšší súd odmietnutím dovolania zostal jediným zúčastneným aktérom, ktorý sa odmietol zaoberať správnosťou procesom nastolenej právnej otázky. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodnutie najvyššieho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude nevyhnutné posúdiť sťažovateľom nastolenú otázku právneho posúdenia platnosti zmluvného dojednania.

13. Po vrátení veci na Najvyšší súd SR, dovolací súd postupujúc v zmysle záverov Ústavného súdu SR vyslovených v náleze č. k. III. ÚS 210/2021-59 zo dňa 26. 08. 2021, opätovne preskúmal dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolaniu žalobcu je potrebné v časti vyhovieť.

15. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

16. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

19. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

20. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní.

21. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorý vymedzil nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie spočívajúceho v porušení ustanovenia § 219 ods. 2 CSP, keď odročil pojednávanie pre účely vyhlásenia rozsudku na dobu viac ako 30 dní a zároveň nedoručenie rozsudku na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ale mu ho odoslal až dva dni po jeho vyhlásení. Namietanú vadu zmätočnosti videl dovolateľ aj v nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie a porušením zásady rovnosti zbraní, ktorá podľa neho spočívala v prítomnosti koncipientky na pojednávaní na súde prvej inštancie bez náležitého splnomocnenia, hoci sa pojednávania na súde prvej inštancie v mene žalovanej zúčastnila splnomocnená advokátka? ako aj to, že žalovaná udelila splnomocnenie na zastupovanie v konaní advokátke - fyzickej osobe, pričom po doručení rozsudku súdu prvej inštancie začala v mene žalovanej konať právnická osoba Ž&Ž LEGAL, s.r.o., v dôsledku čoho mu po podaní odvolania neboli doručené vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej, ale inej osoby, ktorá v konaní nemohla vystupovať, a preto malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. V súvislosti s dovolacou námietkou spočívajúcej v postupe súdu prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 219 ods. 2 CSP a namietanej rovnosti zbraní v konaní pred súdom prvej inštancie, dovolací súd poukazuje na judikát č. R 39/1993, podľa ktorého podmienka prípustnosti dovolania nie je splnená, ak strana sporu následne mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napr. tým, že mohla podať proti rozsudku, ktorý jej bol riadne doručený odvolanie. Z obsahu spisu vyplýva, že splnomocnený právny zástupca žalobcu nevyužil možnosť namietať túto vadu zmätočnosti pred odvolacím súdom, ale existenciu tejto vady zmätočnosti uvedenej v § 420 CSP namietal až v dovolacom konaní. Dovolaciemu súdu však nedá nepoznamenať na okraj, že pojednávane konané dňa 15.3.2018 bolo odročené na termín 16.4.2018 za účelom vyhlásenia rozsudku, pričom 30-tym dňom bol 14.4.2018, čo bola sobota, a preto súd prvej inštancie určil termín vyhlásenia rozsudku správne na najbližší pracovný deň, čo bol pondelok 16.4.2018. Rozsudok bol obom stranám sporu najneskôr do troch dní od jeho vyhlásenia odoslaný a následne elektronicky, resp. žalobcovi prostredníctvom poštovej doručenky doručený, teda aj keby nebol doručený na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený (čo v prípade povinnosti elektronického doručovania písomností súdu ani nie je dosť dobre možné), hoci obe strany sporu boli v čase možného doručovania rozsudku prítomné, tento nedostatok by bol faktickým neskorším doručením rozsudku odstránený a nebol by takým procesným pochybením súdu, ktorý by mal za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

23. Dovolací súd vzhľadom na tento fakt konštatuje, že v dovolaní môže dovolateľ namietať existenciu niektorej z väd zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 CSP tak vo vzťahu k nedostatkom týkajúcim sa súdu prvej inštancie, ako aj vo vzťahu k nedostatkom týkajúcich sa odvolacieho súdu. Z hľadiska prípustnosti dovolania je však prípadná existencia vady zmätočnosti zaťažujúca konanie pred súdom prvej inštancie významná iba vtedy, ak zároveň zaťažuje konania aj pred súdom odvolacím, alebo vtedy ak bola vada zmätočnosti namietaná pred odvolacím súdom, pričom tento nedostatok odvolací súd neodstránil. Táto skutočnosť vychádza z rešpektovania inštančného postupu a predovšetkým zo skutočnosti, že zákon zveruje právomoc odstraňovať prípadne nedostatky v konaní súdu prvej inštancie odvolaciemu súdu, na základe procesnej aktivity strany sporu, a to nielen samotným podaním odvolania, ale najmä obsahom samotných odvolacích námietok. Predmetná (prvýkrát v dovolacom konaní vznesená) námietka týkajúca sa výlučne konania na súde prvej inštancie nemôže byť predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z ustanovenia § 420 písm. f/

CSP v tejto časti dovolacej námietky nevyplýva.

24. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, pričom k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou - vid' napr. II US 419/2021), na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). V súvislostiach vymedzenia prípustnosti dovolania podľa § 420 f CSP je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle judikatúry ústavného súdu však iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Všeobecné súdy teda pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu. Jednotlivec sa totiž obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II.US 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

25. Pokiaľ žalobca namieta, že po doručení rozsudku súdu prvej inštancie začala v mene žalovanej konať právnická osoba Ž&Ž LEGAL, s.r.o., v dôsledku čoho mu po podaní odvolania neboli doručené vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej, ale inej osoby, dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedenú definíciu pojmu nesprávny procesný postup konštatuje, že dovolateľom uvedená argumentácia je v danom prípade bezpredmetná. Dovolací súd ako obiter dictum ešte poukazuje na to, že žalovaná splnomocnila na svoje zastupovanie advokátku JUDr. Evu Žákovú, ktorá dňa 25.11.2017 zmenila spôsob výkonu advokácie zo samostatnej na výkon advokácie ako konateľ obchodnej spoločnosti ručením obmedzeným Ž&Ž LEGAL, s.r.o., čo je súladné s § 12 zák. č. 586/2003 o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona. Predložila súdu aj splnomocnenie žalovanej udelené tejto spoločnosti s ručením obmedzeným na zastupovanie v súdnom konaní datované 1.1.2018 /č. I. 305/ a splnomocnenie na zastupovanie v dovolacom konaní datované 10.5.2019 /č. I. 311/.

26. Na základe vyššie uvedeného (vid' body 21. a 25. vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ CSP. Zároveň dodáva, že jeho pozornosti neušla ani dovolacia námietka týkajúca sa namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie, ku ktorej sa však vyjadruje až na záver tohto rozhodnutia, nakoľko považoval za potrebné sa najprv zaoberať s dovolateľom nastolenou otázkou nesprávneho právneho posúdenia ne/platnosti zmluvného dojednania bodu 5.2. zmluvy o prevode obchodného podielu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ktorá bezprostredne súvisí s hore namietanou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

27. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. namieta nesprávne právne posúdenie, pri ktorom riešení sa súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa dovolateľa konajúce sudy nesprávne právne vec posúdili, ak dospeli k absolútnej neplatnosti bodu 5.2. zmluvy, a to aplikáciou len ustanovení § 34, § 35, a § 37 OZ bez toho, aby aplikovali aj ustanovenia § 266 ObZ. Takýto záver súdov nižšej inštancie ohľadne absolútnej neplatnosti bodu 5.2. zmluvy označil za rozporný s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolateľ súdom nižšej inštancie vytýkal, že neuviedli, v čom vidia rozpor predmetného zmluvného ustanovenia so zákonom. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že ustálená súdna prax jednoznačne stanovuje prioritu skutočnej vôle účastníkov pred formálnym prejavom, a tiež argumentujúc princípom preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou za aplikácie výkladových pravidiel, a to nielen v zmysle § 35 až § 37 OZ, ale aj upravených § 266 ods. 1 až 4 ObZ. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/164/2012, sp. zn. 3Obdo 16/2002, sp. zn. 2Obdo/102/2001), Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 640/2014, I. ÚS 242/2007) a súdov Českej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo/221/2005, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3900/2012).

28. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nesprávne právne posúdenie vecí, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením vecí je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

29. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

30. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť, a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (k tomu vid' R 83/2018).

31. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nemôže ísť o skutkovú otázku. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

32. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodiť, že dovolateľom nastolená právna otázka je právna otázka týkajúca sa právneho posúdenia platnosti zmluvného dojednania bodu 5.2 zmluvy tvrdiac, že skutkový stav nemal byť podriadený len pod § 37 ods. 1 OZ, ale mal byť posúdený aj podľa výkladových pravidiel upravených ustanoveniami Obchodného zákonníka, a to za aplikácie § 266 a nasledovných ustanovení. Zároveň argumentoval, že ustálená súdna prax jednoznačne stanovuje prioritu skutočnej vôle účastníkov pred formálnym prejavom. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, procesne prípustné. Následne preto skúmal, či

je podané dovolanie aj dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

33. Podľa § 266 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník („ďalej aj ObZ“) prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy.

34. Podľa § 266 ods. 2 ObZ v prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá.

35. Podľa § 266 ods. 3 ObZ pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, včítane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí.

36. Podľa § 266 ods. 4 ObZ prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.

37. Podstatným pre posúdenie vyhodnotenia skutkového stavu a z toho vyplývajúcich právnych záverov súdu prvej inštalácie a následne potvrdzujúcou úvahou odvolacieho súdu je okolnosť, či bolo zmluvné dojednanie bodu 5.2 zmluvy medzi účastníkmi dojednané dostatočne určité a zrozumiteľné a či podľa tohto ustanovenia bolo možné jednoznačným spôsobom určiť, že sa jedná o určenie kúpnej ceny predstavujúcej druhú časť odplaty za prevod obchodného podielu vyjadrenej v spornom zmluvnom dojednaní. Súd oboch inštalácií vyhodnotil vzťah medzi účastníkmi v intenciách Obchodného zákonníka, avšak z ich odôvodnení nevyplýva, že by sa konajúce súdy zaoberali odvolacou námietkou žalobcu, a že uskutočnili výklad sporného zmluvného dojednanja aj v zmysle § 266 ObZ. Konajúce súdy v danej veci aplikovali len ustanovenia Občianskeho zákonníka, pričom opomenuli, že pri výklade obchodných záväzkových vzťahov, dojednaní je potrebné uskutočniť aj výklad podľa Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník ako lex specialis totiž v ustanovení § 266 sám upravuje pre výklad právnych úkonov výkladové pravidlá, ktorými dopĺňa základné pravidlá upravené Občianskym zákonníkom ako lex generalis. Z rozhodnutí súdov nižšej inštalácie vyplýva, že ani jeden zo súdov sa jeho použitím nezaoberal a nevysvetlil, prečo na prejednávajúcu vec neaplikoval i výklad v zmysle § 266 Obchodného zákonníka. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovanej, že v skutočnosti sa jedná o skutkovú otázku, dovolací súd uvádza, že síce sa to tak môže javiť, avšak v skutočnosti ide o otázku aplikácie výkladového pravidla buď podľa Občianskeho zákonníka, či Obchodného zákonníka v súvislosti s posúdením otázky platnosti/neplatnosti spornej časti právneho úkonu, a teda sa jedná o právnu otázku.

38. Dovolací súd uvádza, že platnosť právneho úkonu možno posudzovať s ohľadom na okolnosti, existujúce v čase jeho uskutočnenia. A teda, ak právny úkon, ktorý v čase jeho uskutočnenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže stať dodatočne neplatným a naopak (rovnako aj rozhodnutie sp. zn. 1MObdV/16/2006). Pokiaľ ide o obsah právneho úkonu, ustanovenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) predpokladá, že o obsahu právneho úkonu môže vzniknúť pochybnosť z hľadiska jeho určitosti alebo zrozumiteľnosti, a pre tento prípad zákon formuluje výkladové pravidlá, ktoré ukládajú súdu povinnosť tieto pochybnosti odstrániť výkladom založeným na tom, že okrem jazykového vyjadrenia právneho úkonu slovne (nie len konkludentne podľa § 35 ods. 3 OZ) podrobiť skúmaniu i vôľu, resp. úmysel konajúcich osôb.

39. Dovolací súd konštatuje, že ak obsah záväzkového vzťahu, z ktorého žalobca uplatňuje svoj nárok, spadá pod režim Obchodného zákonníka (ďalej aj "OBZ"), jeho výklad preto treba uskutočniť nielen podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže Obchodný zákonník v § 266 obsahuje pre výklad právnych úkonov výkladové pravidlá. Najskôr tak musí byť v zmysle § 266 OBZ zistený úmysel toho, kto konal, a pokiaľ ho nemožno zistiť, alebo sa zmluvné strany v sledovanom úmysle právneho úkonu

rozchádzajú, treba vychádzať z významu, aký by bežný podnikateľ prejavenej vôle prikladal, a ďalej z toho, aký význam sa prikladá v právnom úkone použitým výrazom podľa obchodných zvyklostí. Pri nemožnosti zistenia hľadiska subjektívneho (úmysel konajúcich), prichádza do úvahy objektívne hľadisko. Vždy sa však, ako z hľadiska subjektívneho tak aj objektívneho, musí brať ohľad na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy, praxe, ktorú medzi sebou zmluvné strany zaviedli, ako aj následné správanie sa strán, pokiaľ to povaha veci pripúšťa. Tu dovolací súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 CSP ("dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd"). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

40. Zmluvné dojednanie bolo konajúcimi súdmi vyhodnotené ako absolútne neplatné bez toho, aby bol vykonaný ich riadny výklad v zmysle § 35 ods. 2 OZ a § 266 OBZ. Sankcia neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 OZ sa viaže k náležitostiam prejavu vôle. Len ak sú pojmy použité na jazykové vyjadrenie obsahu právneho úkonu natoľko nejednoznačné alebo nejasné, že z nich nie je možné, ani s prihliadnutím na vôľu účastníkov, usudzovať o zámere, ktorý sa mal naplniť, môže byť opodstatnený záver o neurčitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 OZ.

41. Dovolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že ústavný súd konštantne preferuje prednosť výkladu vedúceho k platnosti než k neplatnosti zmluvy. Napríklad v náleze sp. zn. I. ÚS 242/07 zdôrazňuje, že "základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou." Aj v náleze publ. v časopise ZSP 6/2016 (I. ÚS 640/2014) ústavný súd poukazuje na to, že vôľa účastníkov zmluvy zohráva pri jej vytváraní a jej interpretácii zásadnú úlohu; právny formalizmus všeobecných súdov a nimi vnášané prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody osoby v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. Nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu taká prax, kedy všeobecné súdy uprednostňujú výklad vedúci k neplatnosti zmluvy. Všeobecne teda platí princíp uprednostnenia platnosti zmluvy pred jej neplatnosťou, pokiaľ však v konaní súd zistí takú mieru neurčitosti zmluvných dojednaní, ktorá neumožňuje jednoznačne zistiť obsah vôle zmluvných strán, a to pri precíznej aplikácii relevantných výkladových pravidiel, môže dospieť aj k záveru o absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 164/2012, ktorý k otázke právneho posúdenia uviedol, že „z ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Všeobecná právna úprava právnych úkonov, uvedená v Občianskom zákonníku v ustanoveniach § 34 až § 51 je pre obchodné záväzkové vzťahy doplnená v Obchodnom zákonníku niektorými ustanoveniami o právnych úkonoch. Ako to vyplýva zo samotného nadpisu druhého dielu prvej hlavy tretej časti Obchodného zákonníka, tento obsahuje iba niektoré ustanovenia o právnych úkonoch ktoré dopĺňajú túto všeobecnú úpravu s platnosťou pre obchodné záväzkové vzťahy. Ide o ustanovenia § 266 až 268, ktoré sú v zmysle § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka ustanoveniami kogentnými, od ktorých sa nemožno odchyliť a ktoré riešia otázku výkladu prejavu vôle konajúcich osôb, pričom sa za rozhodujúci pokladá ich úmysel. Výklad právnych úkonov podľa týchto ustanovení Obchodného zákonníka je však potrebný len v prípade, keď prejav vôle konajúcej osoby nie je celkom zrozumiteľný alebo určitý. Podmienkou platnosti každého právneho úkonu, teda aj právnych úkonov, ku ktorým dochádza v rámci obchodných záväzkových vzťahov je, že musí ísť o prejav vôle urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Ak dôjde k situácii, že súd musí vykladať prejav vôle účastníkov obchodného záväzkového vzťahu, musí postupovať podľa výkladových pravidiel upravených v ustanoveniach § 266 ods. 1 až 4 Obchodného zákonníka“ (vid' aj rozhodnutie sp. zn. 3Obdo 16/2002).

42. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd má za to, že súdy nižšej inštancie sa odklonili od ustálenej

rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a nesprávne vec právne posúdili, ak pri posúdení otázky platnosti/neplatnosti zmluvného dojednania zmluvy v rámci obchodného záväzkového vzťahu neuskutočnili výklad sporného zmluvného dojednania podľa výkladových pravidiel upravených v ustanoveniach § 266 ods. 1 až 4 Obchodného zákonníka.

43. Vo vzťahu k dovolacej námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie dovolací súd konštatuje, že v preskúmvanej veci sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nepochybne zodpovedá zákonným kritériám CSP, preto v zmysle § 387 ods. 2 CSP stačilo, aby sa v odôvodnení rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, čo aj v bodoch 14-22 odôvodnenia uznesenia urobil, avšak s výnimkou vyjadrenia sa k podstatným výkladovým pravidlám upravených ustanovením § 266 ObZ, hoci námietku v tomto smere a pochybenie súdu prvej inštancie v právnom posúdení žalobca v odvolaní významne namietal. Z odôvodnenia súdov nižšej inštancie vôbec nevyplýva, že by sa daným zaoberali, resp. že by vysvetlili prečo na danú vec neaplikovali i výklad v zmysle Obchodného zákonníka, a nie len výklad podľa Občianskeho zákonníka. Z povahy sporu vyplýva, že sa vyslovene jedná o obchodný záväzkový vzťah, a v tom prípade je nutné vykonať výklad záväzkového vzťahu nielen podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ale aj podľa Obchodného zákonníka, ktorý sám stanoví v ustanovení § 266 pre výklad právnych úkonov výkladové pravidlá, ktorými dopĺňa základné pravidlá stanovené v Občianskom zákonníku. Vzhľadom na vyššie uvedené, poukazujúc aj na odôvodnenie dovolacieho súdu v rámci tohto rozhodnutia k dovolacej námietke nesprávneho právneho posúdenia, najvyšší súd konštatuje v tejto časti porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP zo strany odvolacieho súdu.

44. Vo zvyšku namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP dovolací súd argumentuje tým, že pri špecifikácii tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ vyjadril nesúhlas so skutkovými zisteniami a skutkovými závermi súdov v základnom konaní. Jeho námietky v tomto smere neboli spôsobilé založiť vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prípadné nesprávne zistenie skutkového stavu totiž nie je podľa Civilného sporového poriadku samostatným dovolacím dôvodom a nie je ani nesprávnym procesným postupom, ktorý by znemožnil, aby dovolateľ uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo 85/2010, 2Cdo 29/2011, 3Cdo 268/2012, 3Cdo 108/2016, 2Cdo 130/2011, 5Cdo 244/2011, 6Cdo 185/2011, 7Cdo 38/2012). Dovolací súd navyše nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

45. Vzhľadom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je z časti nepreskúmateľné a vzhľadom k tomu, že dovolateľ dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP).

46. Keďže dôvody v časti nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatku v odôvodnení rozhodnutia, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie (aj pre potrebu dokazovania k výkladu vôle zmluvných strán) zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 CSP).

47. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

48. V ďalšom konaní sú súde nižšej inštancie (súd prvej inštancie a aj odvolací súd) právnym názorom dovolacieho súdu viazané (§ 455 CSP).

49. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.